

Lausunto koskien luonnosta hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki

Kuntakehityslautakunta 11.06.2025 § 67
428/03.00/2025

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/26856/2023

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoa hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki.

Esityksen tavoitteena on uudistaa alueidenkäyttöä koskevat säännökset Petteri Orpon hallitusohjelman tavoitteiden toteuttamiseksi. Uusi alueidenkäyttölaki muodostuu valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, kaavoitusta ja merialuesuunnittelua koskevista säännöksistä (nykyisen alueidenkäyttölain lukujen 1–10 a ja 24–26 a alueidenkäytön suunnittelua koskevat pykälät)

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi uusi alueidenkäyttölaki. Voimassa olevaa alueidenkäyttölakia muutettaisiin kumoamalla siitä kaavoitusta ja muuta vanhaa alueidenkäyttölakia koskevat luvut. Samalla vanhan alueidenkäyttölain nimike muutettaisiin laiksi kaavojen toteuttamisesta.

Esityksen perustelujen mukaan voimassa olevaan alueidenkäyttölakiin nähden säännökset säilyisivät pääosin ennallaan. Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmän kolmiportainen hierarkia säilyisi. Kunnilla olisi edelleen keskeinen ja ratkaiseva rooli kaavoituksessa.

Uudessa alueidenkäyttölaissa maakuntakaava rajattaisiin koskemaan vain valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittäviä asioita ja myös maakuntakaavan oikeusvaikutuksia rajattaisiin. Kuntien yhteinen yleiskaava ohjaisi yleiskaavaa maakuntakaavan sijasta ja kuntien yhteinen yleiskaava olisi mahdollista hyväksyä kuntien valtuustoissa. Lakiin lisättäisiin säännökset maanomistajan yleiskaavaa ja asemakaavaa koskevasta aloiteoikeudesta sekä kunnan mahdollisuudesta antaa asemakaavaa tai yleiskaavaa koskeva ehdotus maanomistajan valmisteltavaksi. Lakiin lisättäisiin myös suurimpien kaupunkiseutujen yhteistyövelvoitetta, asemakaavan ja yleiskaavan yhteiskäsittelyä sekä aurinkovoimarakentamista ohjaavaa yleiskaavaa että tuulivoimalan vähimmäisetaisyyttä asutuksesta koskevat säännökset.

Esityksen perustelujen mukaan kaavoitusmenettelyä koskevia säännöksiä yksinkertaistettaisiin. Muutoksenhakuoikeus asemakaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä rajattaisiin tietyissä tilanteissa asianosaisiin ja yhteisöille lisättäisiin muistutusvelvoite valitusoikeuden käyttämisen edellytykseksi.

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön linkin kautta. Lausunto pyydetään antamaan viimeistään 11.7.2025.

Mäntsälän kunnan lausuntoluonnos mukailee pitkälti Kuntaliiton tekemää esitystä (28.5.2025), jossa kootusti kuntien kannalta keskeisiä nostoja HE-luonnoksesta. Kuntaliiton lausunnon julkaisu on 13.6.2025. [Lausunto - Lausuntopalvelu](#) - sivustolle tehdään lopullinen Mäntsälän kunnan lausunto.

Lausuntopalvelussa on sekä lausuntopyyntö että luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölainsiksi:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=e92c21ba-a798-43a0-9fe1-1ba4b63ca95c>

Valmistelija	Kaavoituspäällikkö Isotupa Maria, maria.isotupa@mantsala.fi Kaavasuunnittelija Muttilainen Juuso, juuso.muttilainen@mantsala.fi
Esittelijä	Kuntakehitysjohtaja Gummerus Vesa
Päätösehdotus	Kuntakehityslautakunta päättää esittää kunnanhallitukselle, että Mäntsälän kunta antaa hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölainsiksi lausunnon, jonka pääkohdat käyvät ilmi liitteenä olevasta lausuntoluonnoksesta. Mäntsälän kuntakehityslautakunnan lausuntoa tullaan täydentämään kunnanhallituksen kokoukseen 23.6.2025 mennessä, ja se päätetään ko. kokouksessa.
Käsittely	Kaavoituspäällikkö Maria Isotupa kuultiin asiantuntijana pykälän yhteydessä. Kuntakehityslautakunta evästi lausunnon valmistelua.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaisesti.

Liite 1. Lausuntoluonnos